

Jansje Allan : Eene ware geschiedenis.

<https://hdl.handle.net/1874/355339>

gec

15

JANSJE ALLAN.

Eene ware Geschiedenis, naar het Engelsch.

Daar is maar één weg tot zaligheid, de weg ons in den bijbel aangewezen; die denzelven verwerpt gaat tot het eenwig verderf.

I.

DE ZONDAG-SCHOOL.

Ik stel mij voor, aan mijne jonge lezers, de geschiedenis te verhalen van een meisje, dat hare meesters tot vreugde was, en hen dubbel beloonde voor de moeite met haar genomen. Zij heette Jansje Allan en was het eenigste kind eener weduwe, die tot beider onderhoud een fruitwinkeltje had opgezet. Jansje was elf of twaalf jaren, toen hare moeder het tijd achte, om haar naaijen te laten leeren; zij had weleer ook onderrigt in het lezen ontvangen, maar had dat bijna reeds vergeten, daar zij nooit tot oefening werd aangespoord. Het is waar, vrouw Allan las zelve zelden. De Bijbel lag vergeten en bestoven in een hoek, en werd alleen in handen genomen, wanneer de dood onverwacht iemand harer kennissen wegnam, of wel bij de eene of andere dergelijke omstandigheid, ge-

schikt om zelfs het onverschilligste gemoed wakker te maken, *dan* gevoelde zij met angst en schrik, hoe vreeslijk het zijn zou in zulk een' zondigen toestand voor den Regter te moeten verschijnen. Het heilige Boek werd dan opengeslagen, eenige kapitels gelezen, ja zij meende zelfs, eenige geliefde zonden vaarwel te zeggen, maar na verloop van weinige dagen, was die goede indruk weer vervlogen, zij begon op nieuw het vorige leven, en vergat den Bijbel even als weleer. O! indien zij eens ernstig dien God had opgezocht, wiens Woord van vrede en verzoening zij verwierp, welk eene verandering zou er dan in hare ziel hebben plaats gegrepen. Zij zou dan bij ondervinding hebben geleerd, dat Hij alleen, allen die tot Hem gaan, kan en wil verlossen van dien angst, van die onkunde en van die verkeerde gezindheden, zoo wel als van dien schrik des doods, die haar zoo ellendig maakte; dat God alléén ons bedorven hart kan veranderen, ons vergeving, vrede des gemoeds, hoop en vreugde schenken.

Vrouw Allan was evenwel bedachtzaam in de dingen dezes levens; zij berekende reeds wat het kind zou kunnen verdienen met naaijen, en daarom vervoegde zij zich bij eenige Dames, die het opzigt over eene naburige liefdeschool hadden, waar niets voor het onderwijs werd betaald. Zij verkreeg daar eene plaats voor Jansje, onder beding, van haar elken dag geregeld te zullen zenden. Vrouw Allan beloofde dit vast, schoon zij tevens bij zich zelve voornam geen woord te houden; tweemaal 's weeks toch ging zij buiten de stad om fruit te koopen, en gedurende deze afwezigheid moest haar dochtertje op den winkel passen. Vreezende dit

een bezwaar tegen het opnemen van Jansje zijn zoude, verkooos zij liever daarvan niets te zeggen, en naderhand altijd een of ander voorwendsel ter verontschuldiging op te zoeken. De Dames tot haar sprekende van het nut, dat haar kind kon hebben, wanneer zij niet *alleen* naaijen en lezen leerde, maar ook op de Zondag-school onderrigt in de Godsdienst ontving, sloeg vrouw Allan de oogen ten hemel en antwoordde: « O ja! dat is waar, de goede God zegene u van zoo aan armen te denken. Wat mij betreft, zoo wensch ik boven alles, dat Jansje *dáárin* onderwezen worde; al het andere acht ik in vergelijking *dáárvan* gering.”

De Dames dachten, dat zij gevoelde, wat zij sprak, en behandelden haar dan ook met nog meer goedheid, terwijl de fruitvrouw haar verliet, zeer te vreden over zich zelve en den goeden uitslag harer pogingen. Zij vergat, dat *Hij, die zich niet laat bedriegen*, haar ook gehoord had, en dat hare leugens en valsheid reeds waren opgeschreven in *Zijn* boek om haar ook daarvan eens rekenschap af te vragen, in het uur van dood en oordeel.

Jansje wist nog bijna niets, toen zij op school kwam. Zij had nog bijna niets anders in haar leven gedaan, dan wat leeren lezen, somtijds op de winkel passen, en dit was doorgaans het eenige, op straat spelen met andere slecht opgevoede kinderen. Nooit had zij van netheid en orde gehoord en was even slordig op hare kleeding als op haar gelaat en handen. Zij was opgeruimd van karakter, maar daar men haar nooit van de behoefte harer ziel gesproken had, dacht zij daaraan nimmer. — Eerst beviel het haar niet op school, maar langzamerhand

aan geregeld werken gewennende, won zij ook al spoedig, om hare vrolijkheid en gediensigheid, de genegenheid harer medeschoolmeisjes. De meesteres, hoewel dikwijls verplicht haar te berispen, hield toch veel van haar, wijl zij nooit stuursch of knorrig antwoordde, maar integendeel over hare gebreken wezenlijk berouw toonde, door gedurig naar verbetering te trachten. De Dames, die het oppertoezicht over de school hadden, merkten met genoegen op, dat zij zeer gaarne leerde.

Daar vrouw Allan des Zondags Jansje goed missen konde, zoo liet zij haar geregeld de Godsdienstige lessen bijwonen, tot groote vreugde van haar kind, dat met levendige belangstelling van dingen hoorde, waarvan niemand haar ooit eenig denkbeeld had gegeven. De predikant bemerkte hare oplettendheid en ondervroeg haar menigmaal naar hetgeen hij geleerd had.

Op zekeren dag sprak hij over het gebed en voegde, bij meer andere vermaningen, deze woorden: „Mijne lieve kinderen; ik hoop toch, dat gijlieden allen reeds verstaat wat bidden, of om Jezus Christus wil tot God naderen in het gebed, beteekent? Wat u betreft, Jansje, ik hoop dat gij onder die gelukkige kinderen behoort, die reeds vroeg God tot hunnen leidsman hebben verkozen en gaarne tot hem gaan als tot hunnen Vader, die om Jezus wil ons onze zonden wil vergeven. Niet waar?”— Jansje antwoordde toestemmend, hoewel zij eigenlijk maar zelden aan bidden dacht en naauwelijks wist hoe wij aan Jezus Christus onze verlossing te danken hebben. Zij wilde gaarne behagen, aan den Predikant zoo wel als aan de Dames en aan de schoolmeesteres;

door allen wenschte zij opgemerkt en bemind te worden; maar den toorn Gods vreesde zij niet, op *Zijne* gunst stelde zij geene prijs, in *Zijne* tegenwoordigheid durfde zij te liegen! Zij kende God nog niet en begreep nog niet, dat Hij *alles* ziet en *alles* hoort. De Predikant eindigde met deze woorden: „Voor kinderen die den Zaligmaker liefhebben en gehoorzamen, zijn, even als voor volwassenen, heerlijke beloften in onzen Bijbel: „*Ik heb dengene lief, die mij lief heeft; — die mij geduriglijk zoeken zullen mij vinden,*” enz. — Wij zullen elkander nu mogelijk niet meer spreken voor den aanstaanden Zondag; lieve kinderen, is er mogelijk nog iemand onder u, die tot nu toe nog niet tot den Heer ging, die bedenke toch wat Jezus aanbiedt: *Zijne liefde, Zijne leiding, Zijne hulp, de eeuwige zaligheid.* » *Ik zal u leiden als een herder zijne schapen, u dragen als mijne lammeren.*” Altijd is hij ons nabij. In dit oogenblik is Hij in ons midden tegenwoordig. Wie zou kunnen weigeren tot Hem te gaan. Nu roept en bidt Hij ons tot Hem te komen; maar, dat wij het nimmer vergeten, eens zal de dag des oordeels daar zijn, waarop Hij onze Regter is; waarop Hij ons zal vragen, *waarom* wij niet naar *Zijne* stem en geboden hebben geluisterd; waarop Hij allen, die geweigerd hebben tot Hem te komen voor eeuwig uit *Zijne* heilige tegenwoordigheid zal verbannen, en verwijzen naar die plaats der smarte, *waar de worm niet sterft en het vuur niet uitgebluscht wordt.* — Nu dan, kinderen! *nog* is het tijd, *nog* kunt gij kiezen. » En Gij, Heere! Gij zijt in ons midden tegenwoordig. Gij ziet in onze harten, wij wenschen tot U te

gaan, en schoon wij nog naauwelijks weten, hoe ons tot U te wenden, wij vertrouwen evenwel op Uwe belofte, dat Gij allen, ook de zwaksten, die tot U gaan, wilt aannemen, liefhebben en zalig maken. Vernieuw onze harten door den Heiligen Geest, dat Die ons geleide in het regte spoor, en ons helpe om altijd meer tot U te naderen!" — Jansje had met haar hart het gebed des Leeraars gevolgd. Zij haastte zich naar huis te gaan, om des avonds in stilte alles na te denken en nog eens hare ziel te verheffen tot God. De woorden en gebeden des Leeraars hadden toch voor het eerst regt diepen indruk op haar gemaakt.

II.

HET TWEEDE HUWELIJK.

Het is onnoodig alles omstandig te verhalen wat er al gedurende Jansje's schooltijd gebeurde; wij zullen vooral onze aandacht vestigen op haar leven *na* dien tijd. Toen bewees haar geheele gedrag, dat zij sedert dien Zondag, waarvan wij zoo even spraken, groote vorderingen had gemaakt. Sedert dien dag had zij aan God gedacht, als aan den Overalometgenwoordige, die *in* het hart ziet; had zij leeren inzien, dat zij in Zijn oog niets was, bedorven, geneigd tot het kwaad en uit zich zelve geheel onbekwaam tot het goede. Zij gevoelde behoefte aan redding, behoefte aan eenen Verlosser. Tot Jezus wilde zij gaan, maar zoo groot was in den beginne hare onwetendheid, dat zij som-

tijds hare verkeerdheden te groot achtte om uitgewischt te kunnen worden in het bloed des Lams. — Vele gebreken gewende zij zich langzamerhand af; onder andere het liegen om hare gebreken te bedekken. Dat allen, die door Gods goedheid, eene betere opvoeding dan het arme Jansje hebben ontvangen, toch bedenken, dat hunne verpligting ook des te grooter is: » *een iegelijk, dien veel gegeven is, van dien zal veel geëischt worden.* »

Een jaar was sints dien Zondag bijna verlooppen, toen zekere Thomas Grey in de buurt van vrouw Allan kwam wonen. Hij was soldaat geweest, trok nu een klein pensioen, en wenschte dat in zijne geboorteplaats te verteeren. Zijne vrouw was dood, en zijne kinderen getrouwd, toen hij vrouw Allan leerde kennen, en korten tijd daarna ten huwelijk vroeg, wijl zij knap en vlijtig scheen, en het alleen wonen hem niet beviel. Zijn aanbod werd aangenomen, wijl vrouw Allan door het pensioen hare omstandigheden meende te verbeteren, en zij meestal ontevreden zijnde, altijd meende, dat verandering verbetering voor haar lot zou zijn.

Gedurende eenige maanden ging alles goed. Jansje trachtte zich aangenaam aan haren stiefvader te maken; het bedroefde haar echter hem gedurig te hooren vloeken. Met zachtheid maakte zij hem eens hierop oplettend, hij stemde toe, dat het eene slechte gewoonte was, die hij zich in den oorlog had aangewend. — Toen Thomas evenwel langzamerhand de groote gebreken van zijne vrouw ondeckte, werd hij minder inschikkelijk. Hare huishouding, het is waar, veronachtzaamde zij geheel, en liet alles op hare dochter aankomen, terwijl haar grootste

genoegen en eenigste bezigheid in het praten met buurvrouwen bestond. Thomas vloekte en schold dan zonder ophouden, maar zonder verbetering te weeg brengen. Zoo verstreken de laatste maanden van Jansje's schooltijd, en nu was hare moeder van meening, dat zij voor haar eigen onderhoud moest zorgen. De Schoolmeesteres beval haar als meid aan; maar hare moeder, die een gedeelte van haar loon voor zich zelve wenschte, deed zulke buitensporige eischen, dat dit nergens gelukte. Eindelijk kreeg zij werk bij eenen kamerbehanger, en daar zij toen alleen des nachts en op de etens-uren te huis kwam, was zij zelden getuige van die twisten tusschen hare ouders, die haar zoo zeer hadden gekweld. Des avonds schikte zij eerst te huis alles in orde, en daar hare ouders gewoonlijk uit waren, nam zij ieder oogenblik waar, om in den Bijbel te lezen, om na te denken daarover en om te bidden.

»Het is waar,» dacht zij somtijds, »dat ik niet, zoo als velen mijner kennissen, ouders heb, die mij des avonds met goedheid ontvangen en mij daardoor mijn werk en mijn te huis komen veraangenamen. Het is waar, dat, hoewel ik het meeste van allen win, ik het slechtste gekleed ben, omdat ik over zulk een gering gedeelte van mijn loon kan beschikken. Maar door Gods goedheid zie ik toch in, hoe alle deze dingen mij ten goede kunnen medewerken. Dit ledige huis doet mij terstond denken aan Hem, die overal is en wiens liefde ik des te meer ondervind, naar mate mij de menschen onverschilliger behandelen. God heeft mij in zulk eene armoede doen geboren worden, dat ik nergens dan op eene liefdeschool kon ko-

men, en juist daardoor ben ik onder het opzigt geraakt van menschen, die acht gaven op de belangen mijner ziel, die mij den weg der zaligheid hebben aangewezen, mij het woord des levens hebben gegeven, mij Jezus hebben leeren kennen en zijne liefde mij als het hoogste goed hebben leeren zoeken. Indien ik gelukkig ware geweest, zou ik Hem mogelijk vergeten hebben, nu is Hij mijn eenige Vriend, wien ik alles zeg en wiens woorden van liefde ik vind, zoo dikwijls ik mijn Bijbel open sla."

Bij het naderen van den winter werden de stille uren zeldzamer. Het koude weder, de vroege avond beletteden vrouw Grey hare gesprekken op straat; zij stelde zich daarvoor schadeloos door zoo lang mogelijk te praten met ieder, die iets in haren winkel kwam koopen; hier was dan ook weldra de plaats, waar zich vele lediggangers vereenigden. Het gezelschap van ondeugende menschen doet hun altijd wederkeerig kwaad. Vrouw Grey nam door den invloed harer vriendinnen, de allernadeeligste gewoonte aan van sterken drank te gebruiken. Thomas had hetzelfde gebrek en had voornamelijk daardoor niet te doen als kruier, waarmede hij en zijne vrouw gehoopt hadden nog iets bij hun sober inkomen te verdienen. Het pensioen was altijd reeds vooraf verteerd. Vroeg vrouw Grey om geld, dan vloekte Thomas, en maakte somtijds geene zwaarigheid haar te slaan. Zoo gaat het menschen, die God, noch zijne geboden zoeken. Jansje bragt bijna hare geheele verdiensten aan de schuldeischers. Eens dat zij volgens gewoonte, bij een derzelven kwam met haar loon, zeide deze: »ik zie, dat gij vlijtig en braaf zijt; sedert twee weken mijn

kind was de schuld afgedaan; gij hebt mij uw geld gebragt, ik heb daarvoor een wollen rok en een paar goede schoenen voor u gekocht, die gij zeer noodig hebt." Jansje was getroffen door de goedheid dezer vrouw en bedankte haar hartelijk.

III.

DE WOND.

Toen Jansje denzelfden avond naar huis keerde, was het reeds donker geworden, en zij bemerkte niet, dat op een naburig dak nog werklieden bezig waren. Eene pan viel, juist toen zij er onder was, op haar been, en veroorzaakte zulk eene hevige pijn, dat zij luid schreeuwende neêr viel. Men droeg haar naar huis. Reeds van verre zag vrouw Grey eene menigte menschen, maar hoe verschrikte zij, toen zij haar eenigst kind herkende. Jansje werd te bed gelegd en nu zag men eerst, dat de scherpe kant der pan eene diepe wond had veroorzaakt; het been was zeer gezwollen en zwart. Iedere buurvrouw gaf raad, en het arme Jansje leed nog meer, nadat men er een morsig verband had omgelegd. Eindelijk gingen eerst de vreemden henen, daarna vrouw Grey zelve om aan ieder, die het ongeluk nog niet mogt gehoord hebben, te vertellen wat er gebeurd was. — Nu verhieven de gedachten van het meisje zich tot God. — Tot nu toe had zij Hem altijd kunnen danken, en tot zich zelve kunnen zeggen, God is mijn beste vriend; voor het

eerst had Zijne hand haar bezocht, zij kon niet aan Hem denken zonder bitter te weenen. »Heeft God mij verlaten?» dacht zij gedurig. — Neen, Gods kinderen moeten leeren *altijd* op Hem te vertrouwen, zoowel wanneer Hij kassijdt en beproeft, als wanneer Zijne hand zegent. — Jansje wist dat nog niet bij ondervinding; maar toen zij haren Bijbel, de bron van alle vertroosting, opende, vielen hare oogen op deze woorden; »Zoude ik het goede van God ontvangen, en het kwade niet ontvangen?» Zij las nog verder in het boek van Job, en kon niet begrijpen, dat zij daarin voorheen niet meer belang had gesteld. Nadenkende over alles wat Job overkwam, verweet zij zich één oogenblik gedacht te hebben, dat God haar verliet omdat Hij haar smart had toegezonden. Hare ziel werd allengskens kalmer, en zij verdroeg daardoor ook de pijn des ligchaams gemakkelijker. Als wij tot ons zelve met volle overtuiging kunnen zeggen: Hij, die de rampen zendt, is *mijn* God, *mijn* Vader, *mijn* Vriend; Hij beproeft mij alleen om mijne ziel te reinigen en mij voor te bereiden voor Zijne heilige gemeenschap, dan zegenen wij de hand, die slaat, en onderwerpen wij ons zonder klagen aan Zijnen *altijd* volmaakten wil.

Jansje leed veel pijn, vooral ook door de zeer onverstandige wijze, waarop hare moeder het been behandelde. Aan ieder werd raad gevraagd, alle oogenblikken werd het verband van de wond genomen, alle middelen aangewend; — het natuurlijke gevolg was dat de wond zeer verergerde; eindelijk werd een wondheeler gehaald, die, de schouders bedenklijk ophalende, aan Jansje vroeg, of zij niet

zeer veel leed? — »niet altijd,” — was het antwoord, uitgesproken met een tevreden glimlagchen. »Ik geloof, mijn kind, dat gij hier geen rust hebt, zoudt gij niet naar het ziekenhuis verlangen te gaan?” — Jansje. »Zou ik daar stil liggen? dan wensch ik het zeker, Mijnheer.” — De geneesheer keerde zich nu tot de moeder: »ik ben overtuigd,” zeide hij, »dat uw kind beter in een hospitaal, dan hier, zou kunnen worden verzorgd.” — »In een hospitaal?” riep vrouw Grey, »neen, nooit.” »Ik zorg den geheelen dag voor haar; mijne vriendinnen zien hier met mij, wat er aan te doen is, en wij doen niets anders dan geneesmiddelen aanwenden.” — »Dat is het kwaad,” sprak de geneesheer, »rust is de wenschelijkste artseneij voor uw kind, hier kan zij die niet genieten, en daarom raad ik u ernstig haar op eene plaats te laten brengen, waar stilte en goede oppassing zoo bevorderlijk aan hare genezing kunnen zijn.” Nadat het verband gelegd was, beval de wondheeler ten sterksten aan, dat men er niets aan zou veranderen voor zijne terugkomst.

Des avonds, toen Thomas te huis kwam, had het volgende gesprek plaats:

Vrouw Grey. Gij hebt een zeer kundigen heelmeester gehaald, Thomas; hij wist niets anders aan te raden, dan dat ik Jansje in het ziekenhuis moest zenden.

Thomas. Zij zou daar ook veel beter zijn.

Vrouw Grey. Zoo zoudt gij niet spreken als het *uw* kind goldt.

Thomas. Zoo zou ik spreken als het mij zelf aanging. Meermalen ben ik in ziekenhuizen geweest; ik weet dus bij ondervinding hoe het

daar is. Veel beter voorzeker als in een hok gelijk deze kamer, die van 's morgens vroeg tot 's avonds laat door iedere kar wordt heen en weer geschud; en waar het gepraat van ledige wijven daarenboven alle rust beneemt.

Jansje. Ik wenschte, vader, dat gij mijne moeder overtuigen kondt, dat ik het dáár beter zal hebben. Ik ben verzekerd, dat ik spoediger in het hospitaal zal herstellen.

Thomas. Gij wenscht het dus zelve ook, mijn kind?

Jansje. Ja, ik wensch het zeer. Ik denk toch dat de geneesheer mij niet zal bedriegen, en gevoel mij reeds iets beter sedert hij mij verbonden heeft.

Thomas. In dat geval zult gij er morgen stellig worden overgebracht.

Nu begon de moeder te schreijen en te razen; de vreeselijkste dingen gebeurden gedurig in ziekenhuizen; zij was verzekerd, dat haar kind er niet zoo uit zou komen als zij er werd gebracht. Dit alles trof het arme meisje zoo zeer, dat zij, niettegenstaande een geneesmiddel, waardoor zij tot rust had moeten komen, geen oogenblik sliep.

IV.

DE CHRISTELIJKE GENEESHEER.

De Geneesheer was den volgenden morgen zeer verwonderd, dat de zieke niet geslapen had. »Dat komt door het leven hier aan huis,» zeide Thomas. — „Niet alleen het leven,» hernam Jansje, „maar is mijn been zoo erg,

Mijnheer! dat het afgezet zal moeten worden?" zij sprak deze woorden schreijende en met moeite uit. — » Heb ik het u niet gezegd vrouw, dat uwe woorden haar nadeel moesten doen?" riep Thomas. — „Mijn kind," sprak de Geneesheer, „kan ik u geheel antwoorden? In wiens hand is het leven en de gezondheid? Gij weet immers op Wien te vertrouwen? Laat ons dan niet vooruitloopen, te groote bekommering voor het vervolg is ons verboden. Wees verzekerd, dat God helpt en kracht geeft aan ieder, die op Hem vertrouwt."

Toen de Geneesheer vertrokken was, ging Thomas terstond eene draagbaar halen en bragt Jansje naar het ziekenhuis over. — De zindelijkheid, maar bovenal de stilte, hadden eene gelukkige uitwerking op de zieke. Hare geheele ziel kon zich daar verheffen tot God onzen Vader; en wie, die vertrouwend bad, vond daarin niet troost en bemoeëging. Jansje vond beide en sliep gerust in.

Bij haar ontwaken zag zij den Wondheeler met nog eenige andere Geneesheeren bij haar bed. Zij onderzochten de wond en spraken vriendelijk tot haar. Na eenige oogenblikken in eene vreemde taal gesproken te hebben, schudde de oudste van hen het hoofd, zeggende: » Wij kunnen met alle voorgeschrevene middelen voortgaan, echter vrees ik, dat uitstel het kwaad zou kunnen verergeren." De Wondheeler bleef alleen om het been te verbinden; hij vroeg aan Jansje of zij een boek had: zij wees hem haren bijbel, waarop hij vervolgde: » aan dat Boek alleen hebt gij genoeg. Indien gij den inhoud daarvan waarlijk gelooft, zoo weet gij reeds, dat degenen, die God lief-

hebben, *alle* dingen medewerken ten goede.”

Zoowel deze laatste woorden als het gezegde van den oudsten Geneesheer, versterkten Jansje in de vrees, dat haar been zou worden afgezet. Zij bad God om kracht, opdat zij zich zonder morren geheel aan Zijnen wil mogt onderwerpen.

Veertien dagen daarna spraken de Geneesheeren lang over haar been en lieten haar daarna met den Heelmeester alleen, die dus het gesprek begon:

Heelm. Herinnert gij u nog, lieve Jansje, dat gij mij beloofd hebt alles te zullen doen, wat ik tot uwe genezing zou aanraden?

Jansje. Ja, Mijnheer.

Heelm. Wel nu, ik zal u dan gerust alles zeggen. Toen ik voor het eerst deze wond zag, oordeelde ik, dat dezelve ongeneeselijk was. Alle Geneesheeren, die naderhand uw been zagen, waren met mij van hetzelfde gevoelen. Er is maar één middel, dat ons overig blijft om met Gods hulp, uwe gezondheid te herstellen.

Jansje verbleekte: Ik begrijp u, Mijnheer, ik zal alles doen, wat gij noodig zult achten.

Heelm. Begrijpt gij wel geheel *alles*?

Jansje. Ja Mijnheer, ik dank u voor alle uwe godheid: ook voor de wijze, waarop gij mij deze tijding hebt medegedeeld. Ik heb wel gevreesd, dat het zoo zou eindigen, en wacht kracht van den Heer.

Heelm. Ja, Hij zal u zekerlijk kracht geven; nooit heeft iemand vergeefs op hem gehoopt of vergeefs tot Hem gebeden.

Alleen zijnde barste Jansje uit in tranen. Levendig kwam alles voor haren geest; het lijden onder de kunstbewerking, de hulpeloosheid, die het gemis van een been voor haar geheel leven

ten gevolge zou hebben, alles kwam haar vreeselijk voor. Eindelijk kwam het haar voor, dat eene stem gedurig in haar hart vroeg: Is dit de onderwerping, die een Christen betaamt? Staat er niet geschreven: *Roept Mij aan in den dag der benaauwdheid; Ik zal er u withelpen en gij zult Mij eeren.* Ps. L: 15. Beteekenen deze woorden, dat God door wonderen uit gevaren zal redden? Wonderen waren noodig voor de bekeering van ongeloofigen, niet voor het geloovig hart. Wij kunnen dat dan niet veronderstellen, maar meenen, dat deze woorden uit den Psalm willen zeggen, dat Hij ons, op ons gebed zal verlossen van alles, wat ons belet Hem *boven* alles lief te hebben, Hem alleen te vertrouwen, dat wij, door *Zijne* kracht, *alles* zullen leeren dragen en in benaauwdheid, zoo wel en nog meer dan in vreugd, vol vertrouwen tot Hem gaan en hij Hem blijven, daar bij Hem alleen ook in groote smart volkomen vertroosting te vinden is.

Zoo dacht Jansje, toen zij door een bezoek der Schoolmeesteres werd verrast. »Lief kind,» zeide deze, »eerst gisteren heb ik gehoord, wat er met u voorgevallen is en nu nog gebeuren moet; de Heer zal u, hoop ik, voorbereiden om dat lijden te ondergaan.» Jansje antwoordde: »Dat doet Hij reeds; al meer en meer leert Hij mij alleen datgene te wenschen wat Hij geeft. Hij heeft mij voorheen tot u gebragt en doet nu het onderwijs, dat ik toen van u ontving, tot rijken zegen voor mij zijn.» Zij sprak lang met hare Meesteres, wier bezoek haar tot groot genoeggen verstrekte, en gevoelde zich bij het scheiden derzelve zeer gesterkt en bemoedigd. — Wanneer hare ouders

kwamen, sprak zij als gewoonlijk hare moeder goeden moed in, en beleed dan altijd, dat de kracht, waarmede zij haar lijden droeg, niet uit haar zelve, maar alleen van den Heer was. Hoe Zijne dienst haar lust was geweest; en hoe Hij haar nu door Zijne onuitsprekelijke liefde ondersteunde.

De kunstbewerking had reeds den volgenden dag plaats, en was schielijker afgeloopen dan Jansje zich had durven voorstellen. Zij bleef toen nog eenigen tijd in het hospitaal, en zag niemand dan nu en dan hare moeder en de Schoolmeesteres. — Toen de tijd naderde, dat zij de stilte, die haar zoo aangenaam was geworden, moest missen, zag zij eerst tegen dat oogenblik op; evenwel ook hieromtrent hoopte zij op dien God, die haar zoo magtig ondersteund had. — Eerst moest zij op krukken gaan, maar naderhand, toen zij een houten been had, ging zij weer even als voorheen dagelijks bij den kamerbanger.

V.

DE TWEE VRIENDINNEN.

Zoo ging alles den gewonen gang gedurende twee jaren. Thomas en zijne vrouw hadden schulden, en gaven zich meer en meer aan het gebruik van sterken drank over, waardoor zij al meer en meer achteruit gingen. Jansje gaf zooveel als mij maar eenigzins kon. — Tot haar zestiende jaar was zij nog altijd op de Zondagschool blijven gaan. Van dien tijd af

woonde zij, in plaats daarvan, de openbare Godsdienst-oefeningen met naauwgezetheid bij. Zij zat meest altijd op dezelfde plaats in de kerk, naast een meisje van hare jaren, dat, even als zij, met groote belangstelling naar de leerredenen luisterde. Zij kwamen langzamerhand in kennis en gingen gedurig met elkander uit de kerk, om nog eens over al het gehoorde te spreken.

Maria, zoo heette het meisje, was zwak. en daardoor niet in staat als meid te dienen; zij won de kost met naaijen. Haar karakter was ernstig; zij had lust in de Godsdienst, maar was zelden in de gelegenheid geweest om hare denkbeelden hieromtrent te ontwikkelen, zoodat zij dan ook vele waarheden nog niet kende, die een Christen moet gelooven.

Jansje sprak altijd van den Verlosser als van haar *eenige* hoop, als van Hem door wiens dood wij verlost zijn van alle onze zonden. Alle onze tranen, alle onze droefheid over onze overtredingen zouden die niet kunnen uitwissen, dat kan alleen het bloed van Christus, den onbevleeten volmaakten Zoon van God.

Kort na deze kennismaking nam de tante, waarbij Maria inwoonde, op haar verzoek, twee kamertjes in hetzelfde huis, waar Jansje woonde, zoo zagen zij elkander dagelijks.

Een jaar daarna kreeg Jansje eene zware verkoudheid, die nog verergerde toen zij te vroeg uitging om haar werk te hervatten. Zij moest het bed houden en men haalde haren geneesheer, die dagelijks haar kwam bezoeken tot dat zij op nieuw in staat was uit te gaan. Zij zou zich

toen zeer in acht hebben moeten nemen, maar dat was niet gemakkelijk in den winter en in een huis, dat altijd open stond. Zich warm kleeden was noodzakelijk, maar dat kon zij niet; — binnen kort werd zij dan ook weder op nieuw ongesteld, zoo was het gedurende den geheelen winter, dan wat beter dan weêr erger. De behanger gaf haar werk te huis, maar daar zij dat zeer moeilijk bij hare moeder kon afdoen, kreeg zij verlof den dag bij Maria door te brengen. Eenigen tijd daarna werd ook haar bed op het kamertje van hare vriendin overgebracht, en zij waren dus altijd bij elkander. Des morgens en des avonds baden zij gezamenlijk tot God en lazen uit den Bijbel, die ook den geheelen dag open op hunne tafel lag; zij lazen dan gedurig een tekst, en spraken daarover, zij deden haar best om dat dan goed te verstaan door, zoowel hetgeen vooraf ging en hetgeen volgde, al de overeenstemmende plaatsen, die zij zich konden herinneren, na te lezen.

—

De gezondheid van Jansje werd echter niet beter: hare gedurige ongesteldheden deden menigmaal de gedachte in haar opkomen, dat zij niet zeer lang meer zou leven. Eens dat zij juist deze woorden had opgeslagen: *Wij hebben meer verlangen om uit dit ligchaam uit, en bij den Heer in te wonen.* 2 Cor. V: 8, vroeg zij aan Maria: »Wat dunkt u, meent gij hetzelfde als de Apostel te verkiezen?»

Maria. Somtijds geloof ik het wel Als ik des Zondags het woord des Heeren heb hooren prediken, of regt van harte heb gebeden,

dan verlang ik bij Hem te zijn, daár waar de zondag niet eindigt, waar noch zonde, noch onkunde ons zullen hinderen de heerlijke volmaaktheden te bepeinzen van dien Zaligmaker, die ik hier reeds onuitsprekelijk bemin. — In zulke oogenblikken is mijne *begeerte om ontbonden en met Christus te zijn.* (Phil. I: 23.) maar toen ik, ziek zijnde, mij in levensgevaar bevond, was mijne vrees voor den dood zoo groot, dat ik God heb gebeden mij nog niet op te roepen.

Jansje. Waarvoor vreesdet gij toen het meest?

Maria. Mijne zonden kwamen mij zoo groot en menigvuldig voor, hoe vele pligten had ik veronachtzaamd, met welk eene verstrooidheid las ik den Bijbel, hoe ligtzinnig had ik somtijds gebeden, hoe weinig aan God gedacht! O Jansje, als men aan den rand van het leven is, ziet men al die dingen uit een geheel ander oogpunt dan gewoonlijk.

Jansje. Ik denk ook wel eens, dat ik niet lang meer zal leven.

Maria. En maakt die gedachte U niet bevreesd?

Jansje. Ja, de gedachte aan den dood is somtijds ontzettend en treurig. Het is als 't ware eene stem, die men onverwacht hoort. En toch is het door de ziel, als hoorden wij deze woorden: *» de Bruidegom komt.»* (Matth. XXV.)

Maria. Mij komt het bij die stem zoo belangtigend voor, dat mijne lamp niet met olie gevuld zal zijn.

Jansje. Wat meent gij, dat men door de olie verstaan moet?

Maria. Ik heb in de kerk gehoord, dat de maagden menschen zijn, die Christenen ge-

naamd worden, en dat de komst des Brudegoms het naderen van den dood beteekende. Het onderscheid, tusschen ware Christenen en Christenen alleen in naam, ziet men in de wijze waarop beide den dood te gemoet gaan. De ware Christenen kunnen bij oogenblikken, door het lichamelijke, dat ook hen blijft aankleven, ontzet of getroffen zijn bij het naderen van dat groote oogenblik; maar door het geloof worden zij gerust gesteld, en geheel bemoedigd gaan zij tot den Heer; — zij daarentegen, die verzuimden met het hart de waarheid te zoeken, of ingang te verleen in hun hart, noch ook in de eenmaal gekende waarheid, door de kracht des Geestes staande blijven; deze Christenen alleen in naam, niet wetende wat te doen, of op wien met vol vertrouwen te zien, sterven in twijfelingen en onrust. Daar ik nu toch den dood vreesde, zoo kon ik mij niet onder de eerstgenoemden rangschikken, en gij kunt dus begrijpen, waarover ik mij beangstigde.

Jansje. Gij hebt dus alleen het ontrustende van des Leeraars woorden onthouden, terwijl mij de bemoedigende woorden het meest hebben getroffen. Weet gij wat hij er bijvoegde?

Maria. Ik herinner het mij niet duidelijk.

Jansje. In de laatste oogenblikken van ons leven komen wij, hier op de wereld, voor het laatst met onze gebeden tot Jezus; wij hopen dan onzen Heer te ontmoeten. Ware Christenen zijn gedurende hun leven menigmaal tot Hem gekomen; door het geloof vertrouwen zij vast dat door Zijn bloed hunne zonden zijn uitgewischt, om Zijnen dood al hunne zonden vergeven. Zij hebben Hem gedurende hun leven leeren liefhebben als hunnen Redder, in

droefheid als hunnen Trooster, als hunnen Middelaar en Voorspraak bij den Vader. In die uren, die onzen dood voorafgaan, in den doodstrijd wacht ons somtijds nog eene moeilijke beproeving, maar Hij is dan ook nabij; nooit heeft een Christen meer behoefte aan de hulp van Jezus, en ongetwijfeld ondervindt hij nooit sterker die hulp, dan op het oogenblik zijner vereeniging met dien onuitsprekelijk liefdevollen Heer. Ons geloof aan, en onze liefde tot Hem, zijn alléén in staat onze zwakke ziel zoodanig te versterken, dat zij zonder vrees de vallei der schaduwen des doods binnentreedt. Maar zekerlijk, wanneer wij in ons leven die liefde tot den Heer hebben gevoeld, wanneer ons geloof in haat tegen de zonde is gebleken, indien wij alleen uit dankbaarheid voor Zijne onbegrijpelijke goedheid, en niet om ons zelve eenigzins daarop te verheffen, Zijne geboden hebben gevolgd, en alle menschen hebben lief gehad, dan zal ons zekerlijk Zijne sterke hand ook in de bangste lijdens-uren vast houden en ons overbrengen in den Hemel.

Maria. Nu herinner ik mij, dat in diezelfde leerreden gehoord te hebben.

Jansje. Het is gebrek aan geloof, waardoor wij den dood vreezen.

Maria. En het gevoel van onze geheele onwaardigheid.

Jansje. Dat gevoel zal en moet ons altijd bijblijven. Indien wij eerst dan de vrees voor den dood zouden te boven komen, wanneer wij over ons zelve en onze werken meenden te vreden te kunnen zijn, zoo zouden wij *nooit* met gerustheid aan onzen overgang in het andere leven kunnen denken. * *Uit de werken der wet*

zal geen vleesch voor God geregtvaardigd worden. Rom. III: 20.

Maria. Maar daarentegen: *» zonder heiligmaking zal niemand den Heer zien.*” Hebr. XII: 14.

Jansje. Wij moeten zeker de heiligmaking zoeken, omdat wij zonder dezelve ten eenen male ongeschikt zouden zijn voor de gemeenschap met den Heiligen God. Maar wij kunnen niet op onze heiligmaking, op onze deugd, op onze verdiensten bouwen, als op gronden van gerustheid, als op zoovele redenen, waarom wij onze zaligheid hopen. Bedriegen wij ons toch niet: als wij van *onze* volmaaktheden iets verwachten, dan zijn wij verloren. Door Jezus bloed worden wij behouden. Niemand legge zich dáárom minder op de heiligmaking toe, die is een noodzakelijk gevolg van ons geloof, *het geloof zonder de werken is dood.* Lieve Maria, de dag des Heeren is elke week een dag van vreugde voor ons. Laat ons hopen, dat in deze vreugd reeds een' voorsmaak, eene voorbereiding is voor de heerlijke vreugd, die aan onze ziel in den Hemel eens zal te beurt vallen, wanneer wij onzen Heer onafgebroken zullen aanbidden. Vertrouwen wij dan niet op onze deugd, op onze heiligheid, maar bidden wij veeleer, dat Gods Geest een volkomen geloof en vertrouwen op de algenoegzaamheid onzes Zaligmakers Jezus Christus, in ons werke, zoo zullen wij zonder verschrikking denken aan ons vertrek uit eene wereld van zonde en verdriet, naar eene plaats, waar God alle tranen van de oogen der zijnen zal afwischen; waar de dood niet meer zal zijn, noch rouwe, noch gekrijt, noch moeite, want de eerste dingen zullen weggegaan zijn.

Maria. Meestal geloof ik, dat dit alles ook mij zal bemoedigen; maar somtijds komt weêr vrees bij mij boven.

Jansje. En door de vrees zoudt gij het vertrouwen op Jezus Christus al meer en meer buiten sluiten. En: *de zaligheid is in geen en anderen. Want daar is ook onder den Hemel geen anderen naam, die onder de menschen gegeven is, door welken wij moeten zalig worden.* Hand. IV: 12. Alzoo zijn wij verloren, indien wij niet op Hem al ons vertrouwen zetten. *Tot wien zullen wij henen gaan? Gij hebt de woorden des eeuwigen levens.*

VI.

HET VERTREK.

Zoo spraken Jansje en Maria menigmaal, elkander opbeurende, en versterkende in het geloof. Gedurende den zomer was Jansje veelal ongesteld geweest. Bij het naderen van den winter leed zij altijd meer aan hevige pijn in de zijde en sterke benaauwdheden. Dagelijks kwam haar geneesheer haar bezoeken; hij wende alles aan; bragt somtijds andere geneesheeren mede om te zien of zij mogelijk anderen raad zouden geven, maar vruchteloos; de krachten van Jansje namen af, terwijl de benaauwdheden altijd menigvuldiger werden. Zij kon niets meer werken en zelfs werd het spreken haar somtijds moeilijk. — De meesteres der liefde-school kwam op zekeren dag met eene der Dames, die over deze school het toezigt hadden, de

zieke bezoeken. Maria las voor Jansje uit den Bijbel en ging uit bescheidenheid heen, toen zij aan beide stoelen had aangeboden. Daarop begon het volgende gesprek:

Mevr. Jansje, kent gij mij nog?

Jansje. o Ja, Mevrouw, en ik heb groote redenen, die mij u nooit zouden doen vergeten! — Hier zweeg zij vermoeid stil, maar een oogenblik daarna voegde zij er zacht bij: » die heerlijke school! »

Mevr. Wilt gij daarmede zeggen, dat het onderwijs, daar aan u gegeven, voor uwe ziel is gezegend geworden?

Jansje. O ja! ja!

Mevr. Zoo gelooft gij, lief meisje, dat de waarheden, die men u daar heeft leeren kennen, u nu kracht geven om alle smarten te verdragen?

Jansje. Ja zelfs kracht om den dood gerust te zien naderen!

Mevr. Hebt gij dan geene hoop op herstelling?

Jansje. Neen, ik wensch die niet meer.

Mevr. Gevoelt gij geene vrees?

Jansje. Nu niet.

Mevr. Ik zie lieve, dat het spreken u vermoeidt. Mij dunkt, gij zoudt mij uwe meening even goed te kennen kunnen geven, door mij op de Schriftuurplaatsen te wijzen, die uitdrukken hetgeen gij gevoelt. Tracht mij op deze wijze, bij voorbeeld, uit te leggen, waarom gij den *Koning der Verschrikkingen* niet meer vreest?

Jansje nam haren Bijbel en wees op de volgende plaatsen: *De prikkel nu des doods is de zonde, en de kracht der zonde is de wet. Maar Gode zij dank, die ons de overwinning geeft door onzen Heer Jezus Christus. 1 Cor. XV: 56-57. Wij dan gerechtvaardigd zijnde uit het geloof*

hebben vrede bij God door onzen Heere Jezus Christus. Rom. V: 1. Zoo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? God is 't die regtvaardig maakt, wie is 't die verdoemt? Christus is 't die gestorven is, ja maar dat meer is, die ook opgewekt is, die ook ter rechterhand Gods is, die ook voor ons bidt. Wie zal ons scheiden van de liefde van Christus? Rom. VIII: 31-35.

Mevr. Dat zijn heerlijke vertroostende woorden; gelukkig die ze op zich zelf kan toepassen.

Jansje ging daarop voort met de volgende teksten aan te wijzen: *De Geest en de Bruid zeggen: komt! En die het hoort zegge: komt! En die dorst heeft kome; en die wil, neme het water des levens voor niet.* Openb. XXII: 17. *O alle gij dorstigen, komt tot de wateren en gij die geen geld hebt, komt, koopt en eet, ja komt, koopt zonder geld, zonder prijs, wijn en melk.* Jenzaia LV: 1.

Mevr. Ja alles is genade. Als onze waarde, onze gerechtigheid ons als voorwaarden ter verkrijging der zaligheid waren voorgesteld, zoo zouden wij zonder hoop zijn. Alles is genade onzes nooit volprezenen Verlossers.

Ja, genade, alleen genade! herhaalde Jansje zacht, daarop wees zij nog haar geliefde Mevrouw op het tweede versje van den 41en Psalm. Deze nam daarop zeer aangedaan afscheid, na Jansje in alles wat in haar vermogen was ondersteuning te hebben beloofd: «het zal mijne schuld zijn,» zeide zij, »indien ik hier geene nieuwe proef zie, hoe magtig God de zijnen ondersteunt.»

Deze en de andere Dames, die Jansje op school hadden leeren kennen, kwamen haar vervolgens dikwijls bezoeken; zij lazen haar dan voor; het eenigste dat Jansje doen kon,

was aan te wijzen in den Bijbel wat zij gevoelde, en zacht bij zich zelve te bidden. De benaauwdheden werden gedurig sterker. Maria en vrouw Grey waakten altijd bij haar, beide hadden de hoop opgegeven.

Eindelijk was ook voor haar het oogenblik daar, dat zij het geroep hoorde: „de Bruidegom komt.” — Den vorigen dag had eene der dames, op haar verzoek, het 17de Kapittel van het Evangelie van Johannes voor haar gelezen. —

Des nachts was zij zeer benaauwd; eindelijk, na eenige zeer moeilijke oogenblikken, hield haar lijden voor altijd op. Haar gelaat was zoo weinig veranderd, dat de omstanders naauwelijks konden gelooven, dat zij reeds ontslapen was.

Eindelijk toen die onuitsprekelijke kalmte, die op den dood volgt, zich over alle hare trekken verspreidde, kon men er niet meer aan twijfelen. Maria was zeer bedroefd, maar had toch kracht om God te danken, dat Hij hare vriendin verlost had. Het was innige vertroosting voor haar hart, als zij er aan dacht, hoe die verheerlijkte ziel reeds in de nabijheid was van dien Verlosser, die zij zoo lief had op de wereld.

Eenige dagen later werd het stoffelijk overblijfsel ter aarde besteld. Hare moeder, haar stiefvader, de predikant, die haar had onderwezen, de schoolmeesteres, de dames, die zoo veel goedheid gedurende haar leven voor haar gehad hadden, verscheidene harer schoolkennissen volgden haar lijk. Het graf was op een gedeelte van het kerkhof, waar nog onlangs verscheidene anderen schenen begraven te zijn. Toen alles was afgeloopen, vroeg een der aanwezige meisjes aan de schoolmeesteres: »waarom zijn deze graven zoo na bij elkaâr? Zie

tôch, men is verplicht over de nieuw opgewor-
pene aarde te gaan.

» Dit is de plaats, » was het antwoord, » waar
men de armen ter rust legt; maar als de bazuin
zal klinken en de dooden opstaan uit hunne
graven, dan zullen velen overgaan in de eeuwige
heerlijkheid, die hier naauwelijks uit liefde een
plekje gronds verkregen om den langen slaap
des doods te slapen!»